

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Det unge Tyskland (1890)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 651. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes06-shoot-idm139753868378080/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Véd du det Land, hvor Knutten staar i Grøde,
 saa Bagen maa af Kejsertroskab gløde,
 hvor sin Avis man oversværtet faar,
 saa præjsisk Frihedsgift ej Folket naaer.
 Véd du det Land? Derhen til dette Ly
 gåd jeg med dig, min elskte Censor, fly.

Dog vredere endnu end paa Censor er han paa de tamme Profcter. Mumien, siger han, falder fra hinanden, naar blot en Haand slaar til den, efterat den fra dumpe, underjordiske Haller er bragt op i Dagslyset; men den bliver staaende uskadt, dersom ingen Haand rører den. Han udskammer dem, der mener, at Alt vil ske af sig selv, i Kraft af historisk Udvikling osv. Det værste Ord for ham er: Det maa jo blive anderledes, det kan jo ikke vedblive at gaa som det gaar. Saa gammel Verden er, siger han, er endnu aldrig Noget sket af sig selv.

Og da det for Censuren var ham umuligt ligefrem at røre ved Kongemagten, fortæller han paa gode Vers sin Parabel om Bjørnen. Omtrent som man ser Ulve i Bur ved Kapitolium, ser man udenfor Bern i en Bjørnegrav Bjørnen som Stadens Sindbilled. Sallet tager af denne stedlige Ejendommelighed Anledning til sin Fortælling: I gamle Dage holdt de sig i Kanton Bern en Bjørn og lod det brave Dyr leve højt paa deres Bekostning, medens de stødigt passede at klippe Kløerne paa det for ikke selv at blive sønderrevne. Spurgte man dem, hvad Bjørnen gjorde for Gavn og om de ikke vilde forklare det, saa svarte de højst forundrede: Forklare! hvad skal han gøre! Han æder sig mæt, bevæger sig med Værdighed, brummer, kortsagt: det er vores Bjørn. Og spurgte man, hvorfor de holdt den? lod Svaret: For det gjorde vores Fædre. Vi er fortable, hvis Familien dør ud. Og spurgte man paany hvorfor, saa hed det blot: Hold Mund eller vi slaar Hovedet i Stykker paa dig.

En Dag opstod stor Larm og Stimmel, stort Skraal og Rend. Bjørnen laa død. Pludseligt kom Dødsfaldet; der var ingen ny Bjørn at faa i en Hast, og overalt lod Klageraabet: Nu er det ude med Kanton Bern! Op i brave Jærgutter! ud at faa fat paa en ny Bjørn til os!

De jager afsted gennem Kløfter, over Bjerge og finder ingen Bjørn. Men vidunderligt! Ikke desmindre modnes Kornet og Vinen; der vokser Frugt paa Træerne; det er som om Alt derude i Naturen ikke brød sig det ringeste om Jammeren i Bern.